

Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling - SVESAM

Nulägesbeskrivning maj 2025

Ellinor Ivarsson, SKR
Expert i utredningen

SVESAM - Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling (LI 2024:06)

Regeringen beslutade under 2024 att tillsätta en utredning av den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken, som **ska redovisas senast 1 juni 2026**. **Särskild utredare är Martin Olauzon**. Utredningen har fem huvuduppdrag:

1. Att göra en **samlad bedömning av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken** samt förhållandet dem emellan
2. Att **analysera samhällsutmaningar** och hur politiken ska adressera dem
3. Att **föreslå ansvarsfördelning inom och mellan staten, regioner och kommuner**
4. Att föreslå hur **aktörernas samverkan** för ett effektivt genomförande **kan utvecklas** - näringsliv, civilsamhälle och minoriteter lyfts fram
5. Att föreslå **hur resurser ska fördelas** (översyn av fördelningsprinciper för anslaget 1:1 bl.a.)
 - *Utredningen ska inte omfatta det kommunala planmonopolet, eller den statliga infrastrukturpolitiken. Förslag får inte heller påverka mål inom andra politikområden.*

1. Grunderna för politiken: Januari - april 2025

- sammanställa **resultat och effekter** av insatser utifrån de uppföljningar och utvärderingar som gjorts
- bedöma den **samhällsekonomiska effektiviteten** av stöd som betalas ut från anslaget 1:1, utifrån det föreslå lämplig inriktning av stöd
- översiktligt **analysera förhållandet mellan den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken** vad gäller mål, omfattning, avgränsning, finansiering och uppföljning
- bedöma om den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken även i fortsättningen ska vara **två separata områden eller om de bör slås ihop till ett område** med ett gemensamt mål

Landsbygd en del av regional utveckling?

- Hur synliga är landsbygdsperspektiven i regionernas uppdrag idag?
- Kan inomregionala skillnader bättre adresseras i det regionala utvecklingsarbetet?
- Eller finns det anledning att separera statens kompensatoriska insatser från det utvecklingsinriktade arbete som görs i regionerna?

Landsbygdsperspektiven i det regionala utvecklingsarbetet

- Samtliga regioner jobbar utifrån att landsbygdsperspektivet är en integrerad del av de regionala utvecklingsstrategierna, RUS
- Många regioner använder benämningen territoriellt perspektiv snarare än landsbygdsperspektiv.
- Nätverk för samordnad samhällsplanering eller särskilda landsbygdsnätverk
- Samtliga regioner medfinansierar eller samverkar med Leader
- Hållbarhetssäkring – metod för att säkerställa att det geografiska perspektivet har beaktats i planer och program

Status i utredningen maj 2025 och tidplan framåt

- Utredningen lämnar sitt delbetänkande till regeringen den 30 juni 2025
- Delbetänkandet går på remiss
- Expertgruppen hanterar textutkast just nu
- Frågor om resurser och (om-)prioriteringar: Oktober – december 2025
- Färdigställande av slutbetänkande: Januari – april 2026.
- Slutbetänkande 1 juni 2026

Delbetänkande juni 2025

Resonemang om utmaningar som utredningen identifierat så här långt

Ett antal vägval

Ett författningsförslag

Innehåll:

- Utgångspunkter
- Regional utvecklingspolitik och landsbygdspolitik
- Ansvar och styrning
- Samverkan och samråd
- Författningsförslag

Bristande styrning, oklar ansvarsfördelning

Utredningen drar så här långt vissa slutsatser

- Vare sig lag, förordning eller den nationella strategin anger tydligt vad det är de statliga myndigheterna ska göra inom ramen för den regionala utvecklingspolitiken.
- Tillväxtverket har en central roll inom regional utveckling men inget helhetsansvar.
- Regeringen har inte gjort tillräckligt för att klargöra ansvarsfördelningen mellan regionerna och länsstyrelserna.
- Myndigheternas interna geografiska indelningar matchar inte med varandra och med regionerna.
- Det finns ingen aktör som har ansvaret för att *samordna genomförandet av landsbygdspolitiken på en regional nivå* .

Centrala delar i utkastet

- Inga förslag om ny länsindelning eller att flytta utvecklingsuppdraget
- Fokus ligger på att analysera och ta fram förslag till hur ansvaret kan bli tydligare.
- Ge förslag på vad en förnyad politik bör fokusera på *för att stärka landsbygderna långsiktigt och konkret.*
- Klargöra hur länsstyrelserna på ett effektivare sätt kan nyttjas i arbete och samverkan för länens och landsbygdernas utveckling
- Ett författningsförslag som rör civilsamhällets roll
- Kommunernas kunskap, erfarenheter och verksamheter skulle kunna involveras i en än mer effektiv samverkan med andra
- Det finns tecken på att den demokratiska förankringen av den regionala utvecklingspolitiken i regionen är svag

Vad händer nu?

- Ett första utkast till initiala ståndpunkter har utarbetats och förankrats med samtliga regioner
 - Kan användas som utgångspunkt för regionernas svar
- SKR för särskild dialog med Småkom + ett antal kommuner
- En första politisk beredning på SKR den 12 juni
- Delbetänkande 30 juni
- Prel. remisskonferens aug
- Beslut remissvar i SKR:s styrelse den 19 sep